

sol 30 Mayıs 2013

İKTİDAR STRATEJİLERİ

“İktidar stratejileri” hem iktidar

hem de muhalefet partileri açısından elzemdir. Kuşkusuz iktidara en yakın aday olan anamuhalefet partisi açısından bunun günlük siyasi pratiğe yansması biraz daha farklı olabilir. Ama, kısa dönemde iktidar şansı olmayan sol/sosyalist partilerin iktidara karşı mücadele stratejileri ve pratikleri de iktidarın geriletilmesi anlamında vazgeçilmez bir öneme sahiptir.

Türkiye’de iktidar partisinin hangi uzun ve kısa vadeli stratejilerle, hangi iç ve dış koalisyonlarla üç genel seçim kazanarak tek başına hükümet kurduğunun tahliline bugün gireceğiz değiliz. Buna daha önce değinme fırsatlarımız oldu; sol çevrelerin güvenilir analizcileri ile sol yazarları da bu alanı hiç boş bırakmadılar.

Bu yazıdaki meramımız, iktidar partisinin güncel koşullarda iktidarda kalışını uzatacak ve sağlamlaştıracak hangi yeni stratejileri benimsediğinin; ve buna karşı anamuhalefetin stratejilerinin neler olduğu veya olabileceğinin sorgulanmasıdır.

İktidar partisi, 2011 seçimlerinden sonra, toplumun önüne yeni çözümler getiren bir parti olarak çıkmak ve iddiasını güçlendirmek ihtiyacındaydı. Bunun için, birbiriyle bağlantılı üç alanda stratejik bir saldırıya geçti: (i) Suriye’de muhalif güçlere var gücüyle destek vererek Suriye ve Ortadoğu haritasının yeniden çiziminde hegemon güce alt-hegemon rolünü kabul ettirerek bölge politikalarında belirleyicilik kazanmak; (ii) Türkiye’de Kürt meselesinin çözümüne el atarken bu sorunu yeniden şekillenen bölge düzleminde çözebilecek ve kendisine yeni sınırlar/yeni enerji kaynakları sağlayabilecek bir “stratejik derinlik” kazanmak; (iii) İlk ikisiyle irtibatlı olan, bilhassa Kürt sorununun çözümünde olmazsa olmaz olarak sunulan, ancak asıl kaçınılmazlığı iktidarın yeni rejim inşası ihtiyacından kaynaklanan yeni anayasal rejime (anayasal teokratik otokratizme) toplumu ikna etmek.

Peki iki yıl sonra durum nedir? AKP’nin Suriye ve Ortadoğu politikası tam bir çıkmaza girmiştir. Bu, Erdoğan’ın son ABD gezisiyle tescil edilmiştir. Erdoğan, yeni uyum süreçlerine kendini hemen hazırlamaya başlamıştır. Ama bunun, en azından, bu açmazlara yol açan Davutoğlu’nun fedasını gerektirdiği açıktır. (Anamuhalefet bunun arkasını bırakmamalıdır). Kürt meselesinde bölge ölçeğinde çözüm iddiaları da rafa kalkmak zorundadır. Barzani hamiliği dahi artık sorunlu gözükmektedir. Yeni anayasa hevesleri de, meşrulaştırıcı uzlaşma süreçlerine rağmen, artık biraz ertelenmek biraz da sınırlanmak zorundadır.

AKP bundan böyle kendisini besleyecek ve önündeki tıkanmayı açacak yeni gerilim senaryolarına muhtaçtır. Cemaat ile iktidar çekişmesini daha açığa taşımak ve çabuk sonuç

almak durumundadır. Diğer hedef, daha şiddetli bir biçimde, anamuhalefet olacaktır. Reyhanlı'da sıkıştığı konumdan kurtulmak için, anamuhalefeti saldırıdan sorumlu tutmaya kadar gidebilmek cüreti bunun tezahürüdür. CHP'ye saldırı, yeni dava süreçleriyle de beslenmek istenecektir; İlhan Cihaner'e karşı kurulmak istenen komplo, aynı zamanda CHP'ye kurulmaktadır.

Türkiye'de merkez-sol anamuhalefetin karşı stratejileri ne olmalıdır veya ne olmamalıdır? Anamuhalefetin asıl işi iktidarı yenmektir. AKP gibi Cumhuriyet rejimini, laikliği ve güçler ayrılığını tarihe gömerek, iktidar üzerindeki her türlü denetimi tasfiye ederek, ultra-liberal bir piyasacılıkta yani emek düşmanlığı ile vurgunculukta sınır tanımayarak, özetle toplumsal hakları budayıp demokrasiyi yıkarak kendi gerici ve baskıcı otokratik rejimini dayatan bir siyasi hareketin durdurulması ve alaşağı edilmesi anamuhalefetin öncelikli görevidir. Bu tür bir iktidara meşruiyet kazandıracak, onun stratejik hamlelerinden bazıları üzerinden sempati kazanmasını sağlayacak, dolayısıyla ömrünü uzatacak girişimlerine payanda olmamak, anamuhalefetin iktidar stratejisinin temel çıkış noktası olmak zorundadır.

Bu bakımdan, Kürt etnik milliyetçiliğinden beslenen ve üstelik iktidarla birlikte Ortadoğu'da "Türkiye-Kürdistan Konfederasyonu" fantezilerine kendini kaptırmış bir siyasal hareketin AKP'nin varlığı ve devamına oynaması ile iktidarı en kısa zamanda alaşağı etmeyi birinci gündem maddesi yapan/yapması gereken bir merkez-sol anamuhalefet partisinin güncel stratejik hedefleri uzlaşmaz niteliktedir.